
SFS 1994:334 Skuldsaneringslag;

Utkom från trycket
den 31 maj 1994

utfärdad den 19 maj 1994.

Enligt riksdagens beslut¹ föreskrivs följande.

Allmänna bestämmelser

1 § Med skuldsanering enligt denna lag avses sådan frivillig skuldsanering som fastställs av kronofogdemyndigheten och tvingande skuldsanering som beslutas av rätten. Kommunen skall inom ramen för socialtjänsten eller på annat sätt lämna råd och anvisningar till skuldsatta personer.

2 § Skuldsanering innebär att en gäldenär helt eller delvis befrias från ansvar för betalningen av de skulder som omfattas av skuldsaneringen.

Om ackord och konkurs finns särskilda bestämmelser.

3 § Vid skuldsanering enligt denna lag behöver hänsyn inte tas till föreskrifter om eftergift eller nedsättning i annan författning.

En borgenär får utan hinder av föreskrifter i någon annan författning godta ett förslag om skuldsanering enligt denna lag.

Allmänna villkor för skuldsanering

4 § Skuldsanering får beviljas en gäldenär med hemvist i Sverige som är fysisk person och inte är näringsidkare, om

1. han är på obestånd och så skuldsatt att han inte kan antas ha förmåga att betala sina skulder inom överskådlig tid och

2. det är skäligt med hänsyn till gäldenärens personliga och ekonomiska förhållanden att skuldsanering beviljas honom.

Den som är folkbokförd i Sverige skall vid tillämpningen av första stycket anses ha hemvist i Sverige.

Vid tillämpningen av första stycket 2 skall särskilt beaktas skuldernas ålder, omständigheterna vid deras tillkomst, de ansträngningar gäldenären har gjort för att fullgöra sina förpliktelser och att på egen hand nå en uppgörelse med sina borgenärer samt det sätt på vilket gäldenären har medverkat under handläggningen av ärendet om skuldsanering.

5 § En gäldenär som är ålagd näringsförbud enligt lagen (1986:436) om näringsförbud får inte beviljas skuldsanering. Detsamma gäller en gäldenär som tidigare beviljats skuldsanering, om det inte finns synnerliga skäl för skuldsanering.

Skulderna

6 § En skuldsanering omfattar, om inte annat föreskrivs i denna lag, alla fordringar på pengar mot gäldenären som har uppkommit före den dag då beslut meddelas enligt 13 § andra stycket att inleda skuldsanering. Skuldsanering medför att rätten till ränta på en sådan fordran bortfaller för tiden efter nämnda dag. Skuldsaneringen får dock inskränkas till att avse de fordringar som har uppkommit före viss tidigare dag, om det är skäligt med hänsyn till omständigheterna vid skuldernas uppkomst eller andra särskilda omständigheter.

Vid skuldsaneringen får bestämmas att en fordran som avses i första stycket och som är beroende av villkor, inte är till beloppet fastställd eller inte är förfallen till betalning, inte skall omfattas av skuldsaneringen. I fråga om en sådan fordran får borgenären utan hinder av föreskrifter i annan författning bevilja anstånd med betalningen under den tid betalningsplanen enligt 8 § löper.

En skuldsanering omfattar inte

1. en fordran på familjerättsliga underhåll,

2. en fordran för vilken borgenären har panträtt eller annan förmånsrätt enligt 6 eller 7 § förmånsrättslagen (1970:979) eller retentionsrätt, till den del säkerheten förslår till betalning av fordran,

3. en fordran för vilken borgenären, innan beslut om att inleda skuldsanering har meddelats, har fått förmånsrätt enligt 8 § förmånsrättslagen, såvitt avser egendom som har tagits i anspråk vid verkställigheten,

4. en fordran som inte är förfallen till betalning och som är beroende av att borgenären tillhandahåller en motprestation eller

5. en fordran som är tvistig.

Bestämmelsen i tredje stycket 1 gäller inte när försäkringskassan eller ett utländskt offentligt organ inträtt i den underhållsberättigades rätt till underhållsbidrag.

Innehållet i en skuldsanering

7 § Alla fordringar som enligt 6 § omfattas av skuldsaneringen har lika rätt.

Utan hinder av första stycket får

1. en fordran ges sämre rätt, om borgenären samtycker eller

2. en borgenär vars fordran är på mindre belopp ges full betalning, om det är skäligt med hänsyn till omfattningen av skulderna och övriga omständigheter.

I 26 § föreskrivs vad som skall gälla i fråga om fordringar som inte har anmälts i ärendet.

8 § Vid en skuldsanering skall bestämmas

1. vilka fordringar som enligt 6 § skall omfattas av skuldsaneringen och vad som enligt 7 § skall gälla för dem,

2. vilket belopp som skall fördelas mellan borgenärerna,

3. en betalningsplan som visar när och hur kvarstående belopp av varje borgenärs fordran skall betalas.

Belopp som avses i första stycket 2 skall bestämmas så att skuldsaneringen tar i anspråk gäldenärens samtliga tillgångar och inkomster efter avdrag för vad som skall förbehållas gäldenären för hans och hans familjs försörjning. Därvid skall bestämmelserna i 15kap. 6 a§ utsökningsbalken om förbehållsbelopp vara vägledande. Vid skuldsaneringen får bestämmas att förbehåll även skall göras för betalning av en fordran som, enligt 6 § tredje stycket eller beslut som fattas med stöd av 6 § andra stycket, inte omfattas av skuldsaneringen.

Av fördelningen enligt första stycket 2 skall framgå hur stor procentandel av fordringarnas belopp som skall kvarstå.

Den betalningsplan som skall bestämmas enligt första stycket 3 skall löpa under fem år, om det inte finns särskilda skäl att bestämma en längre eller kortare tid.

Ansökan om skuldsanering

9 § En ansökan om skuldsanering skall göras skriftligen hos kronofogdemyndigheten i det län där gäldenären är bosatt. Är gäldenären inte bosatt i Sverige, skall ansökan göras hos Kronofogdemyndigheten i Stockholms län. Har ansökan gjorts hos en kronofogdemyndighet som inte är behörig, skall ärendet genast lämnas över till den kronofogdemyndighet som enligt vad handlingarna visar är behörig.

Ansökan skall vara egenhändigt undertecknad av gäldenären.

10 § Ansökan skall innehålla

1. uppgifter om gäldenären i de hänseenden som anges i 33 kap. 1 § första och andra styckena rättegångsbalken samt uppgift som visar att han har hemvist i Sverige,

2. en förteckning över gäldenärens tillgångar och skulder med uppgift om varje borgenärs namn, person- eller organisationsnummer, postadress och telefon,

3. uppgift om gäldenärens inkomster och utgifter,

4. uppgift om förhållanden som avses i 4 § tredje stycket,

5. de uppgifter om gäldenärens och hans familjs personliga och ekonomiska förhållanden som i övrigt är av betydelse för prövning av frågan om skuldsanering skall inledas.

Uppgifterna enligt första stycket skall lämnas av gäldenären på heder och samvete.

Bristfällig ansökan

11 § Om en ansökan är bristfällig, skall kronofogdemyndigheten förelägga gäldenären att avhjälpa bristen. Av föreläggandet skall framgå att ansökan kan avvisas om föreläggandet inte följs. Föreläggandet behöver inte delges.

Kronofogdemyndigheten skall avvisa en ansökan om skuldsanering, om den är så bristfällig att den inte kan läggas till grund för prövning i sak och gäldenären inte har följt ett föreläggande att avhjälpa bristen.

Avslag hos kronofogdemyndigheten

12 § Om det av ansökan om skuldsanering eller annan tillgänglig utredning framgår att gäldenären inte uppfyller villkoren enligt 4 § eller inte kan beviljas skuldsanering på grund av 5 §, skall kronofogdemyndigheten avslå ansökan.

Om det, sedan beslut har fattats enligt 13 § andra stycket om att inleda skuldsanering, framkommer att förutsättningarna för skuldsanering enligt denna lag inte är uppfyllda, skall kronofogdemyndigheten avslå ansökan. Ansökan får också avslås, om gäldenären inte inställer sig personligen vid ett sammanträde eller om han i övrigt inte medverkar vid ärendets handläggning.

Inledande av skuldsanering

13 § Kronofogdemyndigheten skall i den utsträckning det behövs inhämta upplysningar om gäldenärens personliga och ekonomiska förhållanden från andra myndigheter. Kronofogdemyndigheten får också om det finns särskilda skäl hålla sammanträde som avses i 16 § för att avgöra om skuldsanering skall inledas.

Om kronofogdemyndigheten inte enligt 11 § avvisar eller enligt 12 § första stycket avslår en ansökan om skuldsanering, skall myndigheten snarast besluta att skuldsanering skall inledas.

14 § När beslut har meddelats om att inleda skuldsanering skall kronofogdemyndigheten genast genom en kungörelse i Post- och Inrikes Tidningar uppmana var och en som har en fordran mot gäldenären att skriftligen anmäla sin fordran till kronofogdemyndigheten senast en månad från dagen för kungörelsens införande. Om det finns särskilda skäl, kan kronofogdemyndigheten införa kungörelsen även i en eller flera ortstidningar. Kronofogdemyndigheten kan också förlänga fristen till två månader om det finns särskilda skäl.

Utredningen hos kronofogdemyndigheten

15 § Har skuldsanering inletts skall kronofogdemyndigheten se till att ärendet blir så utrett som dess beskaffenhet kräver.

16 § Om det kan antas vara till fördel för utredningen, får kronofogdemyndigheten kalla gäldenären att inställa sig personligen vid ett sammanträde hos myndigheten. Vid sammanträdet skall gäldenären lämna de ytterligare upplysningar som behövs för att avgöra frågan om skuldsanering.

Kallelsen skall sändas till gäldenären under den adress gäldenären senast har uppgivit i ärendet. Kallelsen behöver inte delges.

I kallelsen skall gäldenären upplysas om syftet med sammanträdet och om att hans ansökan kan avslås om han inte inställer sig personligen.

17 § Om det finns skäl får kronofogdemyndigheten till sammanträde enligt 16 § kalla även en borgenär, annan myndighet eller någon annan som kan bidra till utredningen av ärendet. Kallelsen behöver inte delges.

Frivillig skuldsanering

18 § När det finns behövlig utredning, skall gäldenären tillsammans med kronofogdemyndigheten upprätta ett förslag om skuldsanering som innehåller de uppgifter som anges i 8 §.

19 § Förslaget om skuldsanering skall sändas till samtliga kända borgenärer vilkas fordringar omfattas av skuldsaneringen med föreläggande för dem att yttra sig över förslaget inom viss tid. I föreläggandet skall anges att uteblivet yttrande inte hindrar ett beslut om frivillig skuldsanering enligt förslaget. Föreläggandet skall delges borgenärerna. Om en fordran som anmälts enligt 14 § inte omfattas av skuldsaneringen skall borgenären underrättas om detta.

20 § Godtar samtliga borgenärer förslaget om skuldsanering, skall kronofogdemyndigheten genom beslut fastställa skuldsaneringen om den uppfyller de förutsättningar för skuldsanering som anges i denna lag.

En borgenär som inte har yttrat sig inom den enligt 19 § förelagda tiden skall anses ha godtagit förslaget.

Ett beslut enligt första stycket skall genast kungöras i Post- och Inrikes Tidningar.

Överlämnande till domstol

21 § Har någon borgenär motsatt sig förslaget skall kronofogdemyndigheten, om ansökan inte skall avslås enligt 12 § andra stycket, överlämna ärendet till tingsrätten i den ort där gäldenären är bosatt för vidare handläggning där. Om gäldenären inte är bosatt i Sverige skall ärendet överlämnas till Stockholms tingsrätt.

Om en tingsrätt då den tar emot ett ärende om skuldsanering finner att den inte är behörig, skall rätten överlämna ärendet till en tingsrätt som är behörig. Tingsrättens beslut om överlämnande får inte överklagas.

Tvingande skuldsanering

22 § Rätten får besluta om skuldsanering även om någon borgenär motsatt sig att gäldenären helt eller delvis befrias från ansvar för betalningen av borgenärens fordran.

Om inte annat följer av denna lag, gäller för handläggningen lagen (1946:807) om handläggning av domstolsärenden. En tingsrätt skall vid handläggningen alltid bestå av en lagfaren domare.

Tingsrätten skall kalla gäldenären och samtliga borgenärer till ett sammanträde vid vilket frågan om tvingande skuldsanering skall prövas. Kallelsen skall delges de kända borgenärerna. Kallelsen skall sändas till gäldenären under den adress han senast uppgivit i ärendet. Gäldenären behöver inte delges. Till sammanträdet får också företrädare för socialnämnden eller annan kallas. Om någon som har kallats till sammanträdet uteblir, utgör det inte hinder för att avgöra ärendet. Kallelsen skall innehålla en erinran om detta.

23 § Ansökan om skuldsanering skall avslås av rätten, om förutsättningarna för skuldsanering enligt denna lag inte är uppfyllda. Ansökan får också avslås, om gäldenären inte inställer sig personligen vid ett sammanträde eller om han i övrigt inte medverkar vid ärendets handläggning.

24 § Om rätten beslutar om skuldsanering, skall beslutet innehålla de uppgifter som anges i 8 §.

Ett beslut enligt första stycket skall genast kungöras i Post- och Inrikes Tidningar.

Förbud mot exekutiva åtgärder

25 § Efter kronofogdemyndighetens beslut om att inleda skuldsanering får utmätning eller införsel för fordringar som uppkommit dessförinnan inte äga rum innan frågan om skuldsanering är avgjord, om inte, efter överlämnande eller överklagande, rätten på begäran av en borgenär bestämmer annat. Om utmätning eller införsel ändå sker är åtgärden utan verkan.

Första stycket gäller inte fordringar, som enligt 6 § tredje stycket inte omfattas av skuldsaneringen.

Vad som sägs i denna paragraf tillämpas även i fråga om beslut om betalningssäkring och verkställighet av sådant beslut.

Verkan av skuldsanering

26 § En skuldsanering befriar gäldenären från ansvar för betalningen av de skulder som omfattas av skuldsaneringen i den utsträckning som dessa sätts ned. Genom skuldsaneringen befrias gäldenären från ansvar för betalningen av fordringar som inte är kända i ärendet, om inte fordringen är sådan som avses i 6 § tredje stycket.

Skuldsaneringen inverkar inte på den rätt en borgenär har mot en borgensman eller annan som förutom gäldenären svarar för fordringen.

Omprövning av skuldsanering

27 § På ansökan av en borgenär vars fordran omfattas av ett beslut om skuldsanering enligt denna lag kan en tingsrätt som avses i 21 § upphäva eller, i fall som avses i 5, ändra beslutet om

1. gäldenären har gjort sig skyldig till oredlighet mot borgenärer eller i hemlighet gynnat någon borgenär för att inverka på skuldsaneringsfrågans avgörande,

2. gäldenären i sin ansökan om skuldsanering eller annars under ärendets handläggning medvetet har lämnat oriktiga uppgifter till men för borgenären,

3. gäldenären lämnat oriktig uppgift till ledning för myndighets beslut i fråga om skatt eller avgift som omfattas av skuldsaneringen eller underlåtit att lämna uppgift trots att han är uppgiftsskyldig och den oriktiga uppgiften eller underlåtenheten medfört att ett beslut blivit felaktigt eller inte fattats,

4. gäldenären inte följer betalningsplanen, såvida avvikelsen inte är ringa eller

5. gäldenärens ekonomiska förhållanden väsentligen förbättrats efter skuldsaneringen.

I fall som avses i första stycket 5 skall ansökan ges in inom fem år från dagen för skuldsaneringen. Om betalningsplanen löper under längre tid gäller i stället den tiden.

Innan rätten prövar borgenärens ansökan skall gäldenären och de borgenärer som avses i 19 § höras. I övrigt tillämpas lagen (1946:807) om handläggning av domstolsärenden. En tingsrätt skall vid handläggningen alltid bestå av en lagfaren domare.

Upphävs ett beslut om skuldsanering, blir en borgen eller annan säkerhet som tredje man har ställt för betalning av belopp som avses i 8 § första stycket 3 ogiltig, om inte tredje mannen kände till eller borde känt till de i 27 § första stycket 1 angivna omständigheterna eller medverkade till att gäldenären åsidosatt sina förpliktelser enligt 27 § första stycket 2.

28 § På ansökan av gäldenären kan en tingsrätt som avses i 21 § ändra vad kronofogdemyndigheten eller rätten har bestämt i en fråga som avses i 8 § första stycket 3, om det efter beslutet om skuldsanering har inträffat omständigheter som inte då kunnat förutses eller om det finns synnerliga skäl. Vid sådan omprövning tillämpas 27 § tredje stycket.

29 § Kronofogdemyndighetens beslut att avvisa eller avslå en ansökan om skuldsanering, inleda skuldsanering eller fastställa en skuldsanering överklagas till den tingsrätt som avses i 21 §. Detsamma gäller kronofogdemyndighetens beslut att avskriva ett skuldsaneringsärende från vidare handläggning. Överklagandet skall ges in till kronofogdemyndigheten inom tre veckor från dagen för beslutet.

Kronofogdemyndighetens beslut om att överlämna ett skuldsaneringsärende till tingsrätt får inte överklagas. Detsamma gäller ett beslut varigenom en ansökan om skuldsanering förklaras vilande.

30 § Om tingsrätten bifaller ett överklagande av gäldenären, skall den återförvisa ärendet till kronofogdemyndigheten eller, om kronofogdemyndigheten avslagit gäldenärens ansökan med tillämpning av 12 § andra stycket, besluta om tvingande skuldsanering.

Ett beslut av tingsrätten att återförvisa ett ärende till kronofogdemyndigheten får inte överklagas. Tingsrätten får dock tillåta att beslutet överklagas till hovrätten, om det finns särskilda skäl för en prövning om tillstånd skall ges enligt 31 § första stycket.

31 § Hovrätten får inte pröva ett överklagande av ett beslut av en tingsrätt, om inte hovrätten meddelat prövningstillstånd.

Prövningstillstånd behövs inte, om överklagandet avser ett beslut som rör någon annan än en part, ett beslut genom vilket tingsrätten ogillat jäv mot en domare eller ett beslut genom vilket en missnöjesanmälan eller ett överklagande har avvisats.

I fråga om meddelade prövningstillstånd skall 54 kap. 11 § tredje stycket rättegångsbalken tillämpas.

32 § Prövningstillstånd får meddelas endast om

1. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt,
2. anledning förekommer till ändring i tingsrättens beslut eller
3. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Kan ett överklagande av tingsrättens beslut prövas av hovrätten endast om denna meddelat prövningstillstånd, skall tingsrätten i samband med underrättelse om vad som gäller i fråga om överklagande upplysa parterna om detta och därvid också ange innehållet i första stycket.

Om prövningstillstånd krävs skall klaganden i skrivelsen med överklagandet ange de omständigheter som åberopas till stöd för att sådant tillstånd skall meddelas.

Övriga bestämmelser

33 § Om gäldenären försätts i konkurs, förfaller en av honom dessförinnan gjord ansökan om skuldsanering.

Om en ansökan om förhandling om offentligt ackord tas upp sedan gäldenären har ansökt om skuldsanering, skall skuldsaneringsärendet förklaras vilande. Om ackordet fastställs, förfaller ansökan om skuldsanering.

Om gäldenären avlider, förfaller en av honom gjord ansökan om skuldsanering.

34 § Återkallar gäldenären en ansökan om skuldsanering, skall ärendet genast avskrivas från vidare handläggning. Detsamma gäller om ansökan förfaller enligt 33 §.

35 § Avslås eller avvisas en ansökan om skuldsanering eller avskrivas ärendet från vidare handläggning sedan kungörelse har utfärdats enligt 14 §, skall samtliga kända borgenärer genast underrättas.

36 § En överenskommelse varigenom gäldenären eller tredje man tillförsäkrar någon borgenär, vars fordran omfattas av skuldsaneringen, bättre villkor än enligt skuldsaneringen är ogiltig.

37 § Socialnämnder och andra myndigheter skall till kronofogdemyndighet eller domstol som handlägger ett ärende om skuldsanering enligt denna lag på begäran överlämna sådana uppgifter om gäldenärens personliga och ekonomiska förhållanden som behövs för prövning av ärendet.

38 § En skuldsanering som har fastställts eller beslutats enligt denna lag får sedan beslutet har vunnit laga kraft verkställas på samma sätt som en lagakraftägande dom.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1994.

På regeringens vägnar

CARL BILDT

GUN HELLSVIK
(Justitiedepartementet)